

Hvorfor stenge banen nå?

Forholdene er så fine!

Agnar Kvalbein, forsker, Bioforsk

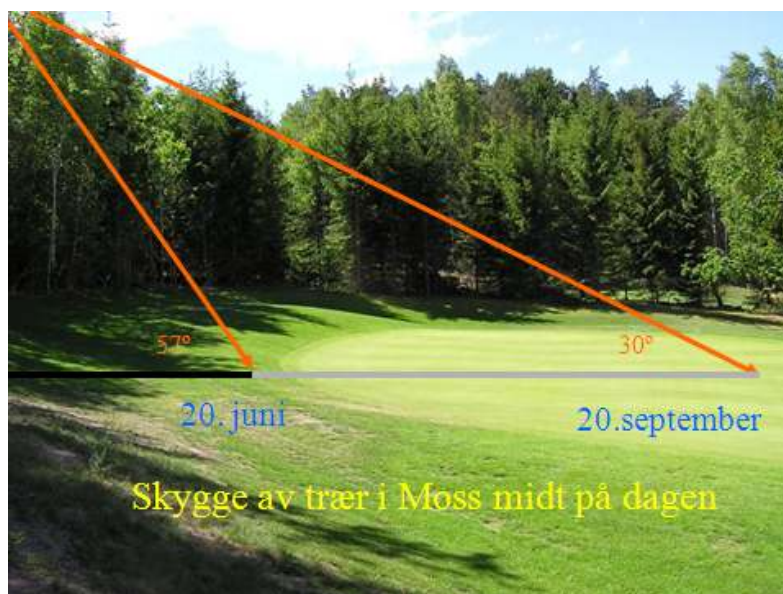

Som fagmann på sportsgress får jeg ofte slike spørsmål fra golfere. Noen er interessert i svaret, men av og til stikker det tydelig fram at de ønsker ammunisjon mot greenkeeperen. For hver høst utsettes mange greenkeepere for kritikk. Terassegjengen mumler "gledesdreper", og alle kan fortelle om baner som holder oppe mye lenger enn her.

Motivet for å stenge banen er nesten alltid å bevare gresset for kunne åpne banen tidligere om våren. For en uke tidligere åpning om våren er mye verd. Da er spillegleden stor, og ryktet om en fin bane spres over hele distriktet. Får derimot banen ord på seg for å være i dårlig forfatning, betyr det store tap av greenfee hele sesongen. "Evig eies kun et dårlig rykte"

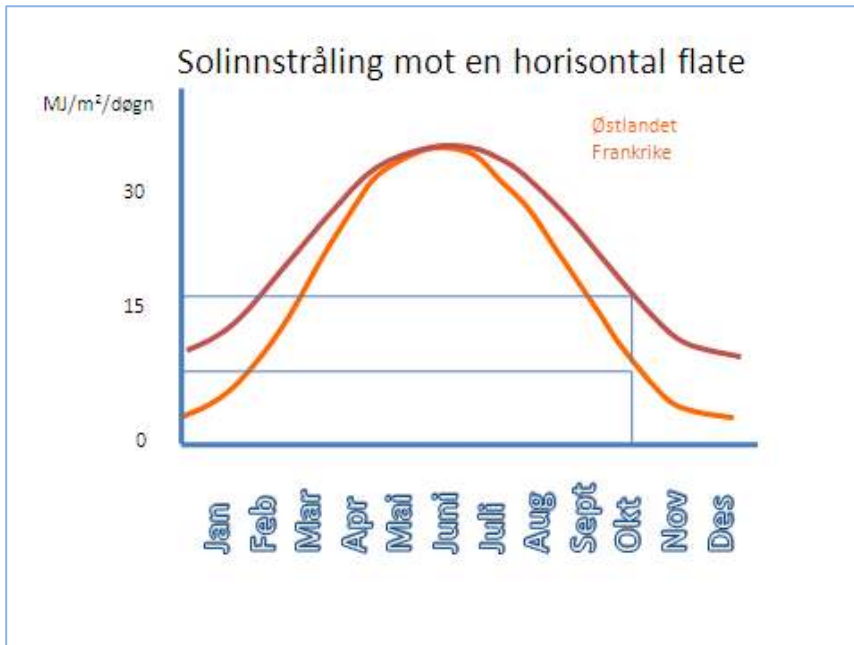
Det kan være grunner til å stenge selv om været er godt. For eksempel at arbeidsavtalen med sesongarbeiderne har en bestemt sluttdato. Norsk arbeidsliv er nemlig ikke slik at kontrakten kan si: "hvis været er godt, så må du fortsette så lenge vi vil" – heldigvis. For at greenkeeper skal rekke å få gjort helt nødvendig høstarbeid, må kanskje banen stenges noen uker før sesongarbeiderne forlater banen.

Likevel er det klima som er mest styrende. Det viktigste er en klimafaktor som ingen tenker på til daglig: **lyset**. Mennesker merker ikke så mye til forandringene i lyset, fordi pupillene i øyet åpner og lukker seg, men plantene merker det veldig godt. Faktisk er mangel på lys svært ofte forklaring på hvorfor enkelte greener er dårlige år etter år. Prøv å legge merke til det neste gang du er misfornøyd med en green.

Svært ofte vil du finne at det er noe som skygger, særlig for morgensola. Planter er nemlig ikke som oss her heller. De har mer glede av morgensol enn av ettermiddagssol.

Midtsommers er det mer lys her i Norge enn ved ekvator! Det skyldes at dagen er så lang. Men om høsten forsvinner lyset veldig fort. 22.september, høstjevndøgn, er det like lang dag over hele verden. Likevel er det mindre lys her enn i ved Middelhavet, fordi solstrålene kommer så skrått inn mot bakken. Lyset svekkes dessuten på veien gjennom atmosfæren, og skyggene av trærne blir veldig lange. Tiltagende skyer og gråvær om høsten reduserer også lysmengden.

Hvis vi du følger den lyserøde kurven i bildet ved siden av, kan du se hvordan lysmengden endrer seg fra januar til desember i Oslo-området. Til sammenligning viser den mørkerøde kurven hvordan lysforholdene er lenger sør i Europa eller Nord i USA.

Kurven viser at i oktober får de franske greenene får nesten dobbelt så mye

lys som våre. Dette er viktig å forstå, fordi **lys er den eneste energikilden plantene har tilgang til.**

Lyset gir plantene mulighet til å produsere sukker. Dette sukkeret skal være matpakka for plantene gjennom en lang, mørk og kald vinter.

Om høsten vil plantene normalt slutte å bruke sukkeret til vekst, og heller lagre mest mulig sukker for vinteren. Men hvis greenkeepere fortsetter å klippe, og golfere fortsetter å trække og slite på gresset, så tvinges plantene til fortsatt å bruke energi på å reparere knuste celler. Og husk at vi snakker om bitte små planter, ikke de lange og robuste plantene som du har hjemme i hagen din.

På et tidspunkt om høsten er ikke lysmengden større enn det som trengs for å holde liv i planta. Dette er i gjerne en gang i slutten av oktober eller begynnelsen av november. Hvis du da skulle få anledning til å spille golf, så ville du tappe planta for den energien som skal øke sjansene for vinteroverlevelse.

Mange nordmenn kjenner strategien til polfarerne. På vei mot polen legger de etter seg mat i for tilbaketuren. Å spille golf om høsten kan sammenlignes med å spise av mat-depoet. Det er moro så lenge det varer.

Noen golfere vil ha innvendinger mot dette. De spilte på baner helt til lille julaften, og banen var grønn og fin om våren. De har helt sikkert rett. En kort vinter med lite veksling mellom mildvær og frost gir gresset gode sjanser. Men greenkeeperen må være forberedt på en hard vinter. Derfor kan han ikke ta sjanser. For mange greenkeepere har erfart at golferne ikke viser mye forståelse når greenene er døde om våren og jordtemperatur og spilletrykk gjør det umulig å få gressfrøet til å spire.

I tillegg til det som er nevnt her, har ulike gresstyper forskjellig vekstrytme og evne til vinteroverlevelse. En dyktig og erfaren greenkeeper tar også dette med i vurderingen. Så min konklusjon er at greenkeeperen er best kvalifisert til å avgjøre når banen skal stenges. De har nok bekymringer om de ikke også skal oppleve negative kommentarer fra golfere som har lite greie på dette, men likevel har så sterke meninger.